فرسان الكلمة

الكليَّة تكرِّم المبدعين عربًا ويهودًا

אבירי המילה

המכללה מוקירה את היוצרים הערבים והיהודים

الكلية الأكاديمية العربية للتربية في إسرائيل – حيفا
המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל-חיפה

המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה

04/02/2016

فرسان الكلمة

الكليّة تكرّم المبدعين عربًا ويهودًا

אבירי המילה

המכללה מוקירה את היוצרים הערבים והיהודים

الكلية الأكاديمية العربية للتربية في إسرائيل – حيفا
המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל-חיפה

04/02/2016

עו"ד זכי כמאל, נשיא

המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל-חיפה

המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל – חיפה גאה להוקיר את הקבוצה המובחרת השלישית של בעלי העט והיצירה מקרב בני ובנות חברתנו הרב-תרבותית. ההוקרה ליצירה שבעטיו אנו מתכנסים היום היא מההוויה התרבותית והאינטלקטואליות אשר הלכנו בה ונמשיך ללכת בה כחלק מהמסורת האקדמית, חברתית, חינוכית ותרבותית. אנו מאמינים בצורך העמוק לשרת את החברה שלנו ולתמוך בערכי האנושות והתרבות.

מאז היווסדה שקדה המכללה האקדמית הערבית לחינוך על חיזוק תפקיד החינוך והלמידה במטרה לייסד דורות של משכילים וחברה אנושית וסובלנית. המוסדות של המכללה היו ויהיו הגשר המחבר בין צבעי הקשת של החברה הישראלית על כל זרמיה וגווניה. אין זה פלא, שבוגרי המכללה נמצאים במעלה הסולם של החברה ושל ההנהגה הודות ללפיד הידע שהקנה להם מוסד מפואר זה. תפקידם של בוגרי המכללה ניכר היטב בהשתלבותם במגוון האנושי, כשהרב-קוליות, הכבוד לזולת והלמידה ממנו כמו גם פניית עורף לעליונות ולאנוכיות – כל אלה משמשים נר לרגלי בוגרי המכללה.

מטרת ההתכנסות שלנו היום היא להעמיק את התפקיד העילאי שלקחו על עצמם הסופרים והיוצרים, זהו תפקיד נבואי וחשוב מאין כמוהו להנחלת הערכים, להפצת התודעה בקרב החברה ופתיחת הגבולות בין בני ובנות האנוש באשר הם. ביום זה חפצים אנו למקד את תשומת הלב בתרומתם של הסופרים ואנשי העט, הואיל והם צריכים להיות מושא החיקוי של הדורות הבאים והמצפן אשר לאורו יפלסו את דרכם ויממשו את ציפיותיהם. החשיפה של הסטודנטים לבעלי העט וליצירותיהם היא צעד חשוב לגיוס כוחותיהם של סטודנטים אלה ולהנעתם לצעוד במסלולי הסופרים ולהתחנך על תורת העשייה והנתינה שסופרים אלה התוו לנו.

המכללה דאגה תמיד על הטמעת ערכי הסובלנות והצדק, וקבלת הדומה והשונה. היא שמה לה למטרה להשתית את הבחירה שלה על היכולות של האדם וכישוריו – ותו לא. על כן, היא ראתה לנכון לכבד את הקבוצה המובחרת של הסופרים

המתארחים היום בין כתליה, בהתאם לאמות המידה המוסריות והערכיות. כהוקרה והערכה לסופרים אלה על מפעלם הספרותי ופועלם למען החברה, אנו כמכללה ראינו לנכון לחזק את ידיהם בהיבטים הערכי, המוראלי ומעניקים להם את הוקרת החברה לתרומתם הייחודית.

אנו שבים ומדגישים מחדש את מחויבותנו להפיכת ההוקרה לבעלי העט למסורת אקדמית. אנו מאמינים בצורך העמוק לשמירה על חברה פלורליסטית ונאורה, כך שהמכללה והמופקדים עליה יהיו כנף אחת לנאורות זו, והסופרים ואנשי המדע יהיו כנף שנייה, כדי שנמריא ביחד אל אופקי הקדמה העשייה והתרבות.

4 בפברואר 2016.

تفخر الكلّيّة الأكاديميّة العربيّة للتربية في إسرائيل- حيفا في تكريم الثّلّة التالية من "فرسان الكلمة" لمجتمعنا متعدّد الحضارات. وتأتي هذه الفعاليّة كحلقة من سلسلة حلقات سبق وأن تعهّدنا باستكمالها من قبل، ملتزمين بأنّ هذا التكريم يجب أن يكون نهجًا دائمًا. وإنّما نحرص على عقده بشكل دوريّ إيمانا منّا بضرورة الاستمرار في العمل الدؤوب لتقديم كلّ ما بوسعنا لخدمة المجتمع والقيم الإنسانيّة العليا.

فقد حرصت الكلّيّة العربيّة منذ نشأتها على تعزيز دور العلم والأدب والثّقافة في خلق الأجيال وبناء الإنسان، فكان صرحها وما زال هو المجسّر المتين بين ألوان الطيف الواحد الذي يلقي بجماليّاته على الفضاء الذي يحلّ به. فلا عجب أن يكون أبناؤها قد تبوّأوا المناصب الرياديّة والقياديّة بفضل الشعلة التي حمّلتها إيّاهم. وقد تمثّل هذا الدور من خلال انصهار خرّيجيها في بوتقة المجتمع الإنسانيّ متّخذًا التعدّديّة واحترام الآخر رافدًا للإثراء والإغناء، متحرّرًا من عقدتي الاستعلاء والاستغناء.

ويأتي هذا النشاط هادفًا إلى تعزيز دور الكتّاب والمبدعين في المجتمع لما له من قيمة رسوليّة في ترسيخ القيم ونشر الوعي وتوطيد أواصر المجتمع، وذلك من خلال تسليط الضوء عليهم ليكونوا محطّ أنظار الجيل الصاعد والبوصلة التي يستهدون درب طموحاتها وآمالهم بها. فانكشاف الطلّاب عليهم وعلى أعمالهم هو خطوة موجّهة لهم لاستنهاض هممهم وحثّهم على الحذو حذوهم في مسيرتي العمل والعطاء.

وكما سعت الكلّيّة دائمًا إلى تذويت قيم التسامح والعدل والبحث عن الائتلاف في الاختلاف، والاحتكام إلى الكفاءة في شتّى اختياراتها، فقد جاء اختيار هذه الثلّة من المكرّمين وفق المعايير الأخلاقيّة والمعرفيّة ذاتها. ولأنّها مؤسّسة تدرك ثقلها وقيمتها التربويّة في المجتمع، رأت في هذه الثلّة أهلًا يحتّم عليها الواجب الاخلاقيّ والأكاديميّ انتقاءهم واختيارهم. مقدّمة لهم الدعم المعنويّ والمادّيّ عرفانًا منها بما قدّموه. مساهمة بذلك في تعضيد البنية الاجتماعيّة، ونشر المعرفة والثقافة، وحثّ المواهب واستنهاضها وصولًا إلى رقيّ الإنسان وتحضّره.

وأخيرًا نجدّد التزامنا باتّخاذ هذا السلوك نهجًا دائمًا، يتّخذ من الكلّيّة والقائمين عليها جناحًا، ومن المبدعين والأدباء والعلماء جناحًا ثانيًا، لنحلّق بهما نحو آفاق الرقيّ والتقدّم والحضارة.

أجل الكلمة هي أقسى السلاح وأهم الرسائل؛ لأنّ في الكلمة قول الحق وزهق الباطل وهذه هي رسالتنا في كليّتنا الأكاديميّة.

بإخلاص،

زكي كمال، رئيس

الكلية الأكاديمية العربية للتربية في إسرائيل – حيفا

شهر فبراير، شباط 2016

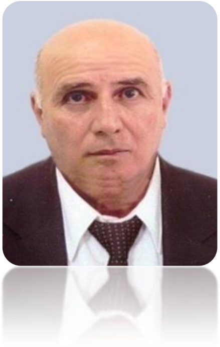

פרופ' סלמאן עליאן

ראש המכללה

גְּדוֹלָה הָאָמָּנוּת הַמְכַבֶּדֶת אֶת יוֹצְרֶיהָ

במעמד חגיגי זה אנו מתקבצים כאן ועכשיו כדי להוקיר ולהעריך יוצרים ערבים ויהודים כאחד. ואין זה בכדי שהמכללה האקדמית הערבית לחינוך שוקדת על קיום מפגש תרבותי ספרותי זה שבו יהודים כערבים - ערבים כיהודים יזכו לאות הערכה, לתעודת הוקרה מן המוסד האקדמי הזה, אשר חרת על דגלו חיים פעילים ומשותפים בין שתי האוכלוסיות, וכל זה מתוך אמונה וראייה תרבותית וחינוכית של קבלת האחר השונה, ושל ראייה רב תרבותית, אשר מעודדת את הכרת האחר והשונה והערכת תרבותו ומורשתו, ולשם הכרת תרבות עם אחר חובה היא להכיר את ספוריו ואת יצירתו השירית.

כמוסד אקדמי וחינוכי אנו ערים לחשיבות הוקרת יוצרים יהודים וערבים באותו מעמד חגיגי דבר המקרין את תפיסתנו על הקיימוּת המשותפת בין שני העמים ועל יצירת בָּמָה משותפת של אנשי היצירה - מכונני התרבות.

המכללה האקדמית הערבית לחינוך רואה ביוצרים אנשי הרוח סוכני שינוי ונביאי תוֹכָחָה למען תקנה חברתית ואנושית ולזה היא מיחסת תפקיד חשוב ליוצרים שמוקירים היום.

מסורת היא למוסדנו להוקיר יוצרים ואנשי רוח, וזה מתוך אמונה בחשיבות עידוד התרבות והיצירה. הַרְבֵּה מן היוצרים הערבים בארץ – משוררים וסופרים - קיבלו את הכשרתם האקדמית במוסד שלנו ואנו ממשיכים לעקוב ולהתחקות אחר פעילותם הספרותית וההומניסטית, וזה מתוך התפקיד שלנו לא רק כסַפָּקֵי הכשרה אלא אנו רואים בחשיבות הקשר והזיקה שלנו עם החברה הערבית בפרט ועם המעגל הרחב החברה הישראלית בכללותה.

ולשם זה התקבצנו כאן כי הזמן תמים למוֹשב אחים יחד - יהודים וערבים, מתוך אמונה חדוּרה של קיימוּת בצוותא למען מפעל יצירתי רב תרבותי – המְשַׁלֵּב בין תרבות ערבית ותרבות יהודית והמֵרים את ערכי האדם, את חירותו ואת תרבותו.

פרופ' פרנרד פינצ'וק

יו"ר המועצה האקדמית

המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל-חיפה מוקירה את תרומתם הנעלה של היוצרים, הסופרים והמשוררים לקידום החברה, התרבות והמדע. יוצרים נשגבים פעילותכם הנמרצת תורמת משמעותית לבניית פסיפס תרבותי עשיר ומגוון, אשר משקף את כלל רבדי החברה הישראלית. המכללה האקדמית לחינוך חרתה על דגלה את קידום היצירה על כלל גווניה ועל-כן אנו שוקדים כמדי שנה לקיים אוסף אירועי תרבות ויצירה ולארח אתכם בערב חגיגי השזור אף בשירה וזמרה.

חשיבותם המכרעת של סופרים ניכרת משחר ההיסטוריה ולאורך הדורות בהפצת הנאורות, טיפוח הערכים האוניברסאליים, תיאור הוואי העמים, וכינון השלום ועל-כן עשייתכם האדירה לא תסולא בפז כי אם תיחקק בזיכרון הקולקטיב כמצבה לעד. חברה מתוקנת מחויבת בהוקרת יוצרי הסיפורת והשירה אשר רוקמים בעטם את ראי החברה יומם ולילה. בזכות עמלכם מתחולל השינוי, עוסקים בדמוקרטיה, בקונפליקטים, בקבוצות מיעוט, באהבה, באנושיות, בפלורליזם, באמפטיה, בסוגיות חברתיות, בהומור ועוד. אנו מעריכים זאת רבות ומעלים על נס את מלאכתכם הקדושה. בזכותכם אירועים קטנים מקבלים משמעות עצומה ומחלחלים לתודעת הציבור הרחב.

המכללה האקדמית לחינוך רואה ביוצרים כמנהיגים חברתיים אשר שוקדים להעלות את הרמה האינטלקטואלית של קהל קוראיהם ולהפיץ חכמתם ברבים, כדברי הרמב"ם "לעולם ירבה אדם בשתיקה ולא ידבר, אלא בדבר חכמה או בדברים שצריך להם לחיי גופו".

קהל הקוראים והמעריצים, אשר ממתין בכיליון נפש לפרי עטכם, אינם מודעים לתהליך המפרך, המייסר והמייגע אשר עובר האמן בדרכו ליצריה והפיכתה לנחלת הכלל. תהליך זה של חיטוט נפש, חילוץ כוחות, הפקת הניצוץ והפצת האור לרבים ראוי להערכה. בהקשר זה יפים דבריו של גדול המשוררים הישראלים ח.נ ביאליק

אשר היטיב לתאר בשירו "לא זכיתי באור מן ההפקר" את תהליך היצירה ולדמו לחציבה בסלע באמרו: "כִּי מִסַּלְעִי וְצוּרִי נִקַּרְתִּיו, וַחֲצַבְתִּיו מִלְּבָבִי".

אנוכי מאחל לכם ימים ארוכים מהולים בחדווה, שופעים בעשייה, עטופים בנתינה, גדושים בכתיבה, אפופים בהשראה, וחותם בברכת "פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ" (בראשית א, כ"ח).

د. محمد حسين حجيرات

نائب مدير الكليّة

كانت الكلمة منذ فجر الخليقة ولمّا تزل أيقونة التغيير في الحضارات الإنسانيّة. بها تشكّلت المعرفة عند بني البشر، وبها أبدع العظماء والفلاسفة والمفكرون والشعراء والأدباء أجمل ما أنتجته الحضارة. فهي ذاكرة البشر على مرّ العصور، دوّن العقل البشريّ مآثره ومفاخره لتكون نبراسًا للأجيال القادمة.

والكلمة هي هويّة الإنسان تكشف عن خبايا النفس، وهي قد تكون للإنسان أو عليه، فلا غرو أن تقول العرب في أمثالها "كلم اللسان أنكى من كلم السنان"، لتؤكّد على الأهمّيّة الكبيرة التي تتولّاها هذه الكلمة من تأثير في تغيير الرؤى والأفكار والمبادئ.

لقد استعمل العظماء الكلام ليغيّروا منحى التاريخ والحضارة في مجتمعاتهم، فكانوا مخلصين لكلمتهم ورسالتهم الإنسانيّة الراقية التي تطمح فيما تطمح إليه إلى غد أفضل، يحيا فيه الإنسان بما كرّمه الله من إنسانيّة تنأى عن اللون والعرق والأنانيّة والمطامع الفئويّة الضيّقة، التي جعلت بني البشر يقتّلون بعضهم بعضًا.

إنّ أهمّ رسالة يمكن أن يضطلع بها الأدباء حارسو نار الكلمة تتمثّل في رسالتهم السامية التي تدعو إلى تحرّر الإنسان فكريًّا، وتغليب القيم الإنسانيّة على غيرها من القيم. فهم من ينادون بالتعدديّة الثقافيّة، وهم الذين يبذلون قصارى جهدهم، بل أغلى ما يملكون في سبيل قبول الآخر، والاعتراف بالاختلاف كميزة تثري العقل الإنسانيّ الذي يسعى إلى عمارة الأرض وازدهارها.

ونحن في الكليّة الأكاديميّة العربيّة للتربية أخذنا على عاتقنا مسؤولية دفع الحوار المتحضّر والراقي من أجل بناء الإنسان العربيّ الذي يعتزّ بتراثه الفكريّ المتنوّر بعيدًا عن الأحقاد والفكر التشويهيّ الذي يمسخ الكثير من القيم السامية. ونحن إذ نكرّم كوكبة أخرى من مبدعينا ومفكّرينا نودّ أن نضمّن رسالتنا أسمى المعاني التي تحرّر الإنسان من أوهام العنف والتطرّف والتنكّر للآخر مؤكّدين أنّ رسالة الإبداع هي الوجه المشرق لتراثنا وحضارتنا على مختلف مشاربه ومنابعه.

סמי מיכאל

סופר ונשיא האגודה לזכויות האזרח בישראל

סמי מיכאל נולד בעיראק, בגדאד, 1926. סיים את לימודיו היסודיים והתיכוניים בבגדאד, וב- 1945 קיבל את תעודת בגרות. בעודו בתיכון, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, היה פעיל למען זכויות אדם. במקביל לפעילותו זו, סיים שנת לימודים באוניברסיטה בבגדאד וכתב לעיתונות העיראקית. בשל פעילותו הפוליטית הוצא נגדו צו מעצר ב-1948, והוא נאלץ להימלט לאיראן, שם שהה כשנה עד הגיעו לישראל ב-1949.

בישראל עבד בעיתונות הערבית ואמיל חביבי צירף אותו להיות חבר מערכת. היה בעל טור ועורך ביומון "אל איתיחאד" ובירחון "אל-ג'דיד". ב-1955 פרש מהמפלגה הקומוניסטית ופרש גם מהעיתונות. עבד כהידרולוג משך 25 שנה בשירות ההידרולוגי וסיים לימודי הידרולוגיה במכונים הבריטיים. הוא בוגר החוגים לפסיכולוגיה ולספרות ערבית באוניברסיטת חיפה. מיד עם סיום לימודיו האקדמיים, עבר מיכאל מכתיבה בשפה הערבית לשפה העברית.

כתיבתו של סמי מיכאל היא ריאליסטית ומתאפיינת בהומור, באירוניה כאובה, באמפטיה וסובלנות.

סמי מיכאל חולל את מהפכת הפלורליזם בספרות הישראלית בהקדישו רבות ל"אחר" – המהגר, הערבי, האישה. עיקר עניינו הוא בבני אדם, והוא מוכן להיפתח למצוקתו של כל סובל. הוא חושף בריאליזם נוקב את חולשותיו ומעלותיו של האדם, אך תמיד מתוך חרדה לכבודו ולחירותו וחמלה לאדם באשר הוא אדם.

בספריו הוא מתאר את הסכסוך היהודי-ערבי על מרכיביו הלאומיים, הפסיכולוגיים והחברתיים העמוקים. הכמיהה לצדק חברתי, לשוויון בין עמים, בין קהילות ובין המינים עוברת כחוט השני בכתיבתו של סמי מיכאל, המנתצת סטריאוטיפים ודעות קדומות על עדות, דתות ועמים. מיכאל הוא ראשון הסופרים העברים שהציב את דמות הערבי במרכז העלילה כשיחסו אליו אינו מתנשא מצד אחד ואינו בבחינת אידיאליזציה. לאורך כל יצירתו קדושת החיים היא ערך עליון. סגנון כתיבתו יונק הן ממכמני השפה העברית והן מעושר השפה הערבית.

לצד פעילותו הספרותית הענפה כסופר עסק גם בפעילות חברתית ופוליטית, בסוגיות בוערות בחברה הישראלית, בהם: יחסי יהודים-ערבים, יחסים בין-עדתיים, דתיים-חילוניים.

מ- 2001 משמש מיכאל כנשיא האגודה לזכויות האזרח בישראל.

מכלול יצירתו כולל רומנים, נובלות, מחזות, ספרים לנוער וספרי עיון. ב-1974 פרסם את הרומן הראשון "שווים ושווים יותר" על חיי המעברות בישראל, שעורר עניין ציבורי רב ועובד פעמיים לתיאטרון (1980, 1998). "סופה בין הדקלים" (ספריה לעם) פורסם ב-1975, תורגם והומלץ על-ידי מוסדות החינוך בגרמניה, באוסטריה ובשוויץ לקריאה מונחית. בישראל עובד להצגה בתיאטרון הנוער. הרומן "חסות" (עם עובד) התפרסם 1977 ועובד לבמה בתיאטרון החאן. ב-1979 יצא לאור "חופן של ערפל" (עם עובד), וב-1979 הרומן לנוער "פחונים וחלומות" (ספריה לעם).

ב-1987 התפרסם הרומן "חצוצרה בוואדי", עובד 6 פעמים לתיאטרון: בהם 'בית לסין', תיאטרון חיפה, ותיאטרון ארצי לנוער. עובד לסרט והוצג ב-2001 בפסטיבל הסרטים הבינלאומי בחיפה, שם זכה בפרס הראשון ובפרסים רבים אחרים בהם: פרס האקדמיה הישראלית לדרמה הטובה ביותר. בפסטיבל הקולנוע הישראלי בניו-יורק זכה במקום הראשון. פרס ראשון בפסטיבל סרטי אהבה ברוסיה ופרס ראשון בז'נווה.

ב-1990 התפרסם הרומן לנוער "אהבה בין הדקלים" (דומינו-כתר) וב-1993 הרומן "ויקטוריה", שזכה בפרסים רבים ועובד לספר מדבר (הוצאת הקיבוץ המאוחד).

באותה שנה, 1993 יצא לאור הרומן לנוער, "שדים חומים" (ידיעות אחרונות). ב-2000 התפרסמה הנובלה "הכנף השלישית" (כתר); ב-2001 יצא לאור הרומן "מים נושקים למים" (עם-עובד) וב-2005 התפרסם הרומן "יונים בטרפלגר" (עם עובד) ב-2008 פורסם הרומן "עאידה" (כנרת זמורה-ביתן). פרסם 3 ספרי ילדים: "אותיות הולכות לים", "צרצרון שר גם בחורף" ו"טיפה וטיפונת". ב-2011 יצא לאור הרומן "מעוף הברבורים" (כנרת זמורה-ביתן). ב-2015 יצא לאור הרומן "יהלום מן הישימון".

ספריו תורגמו לשפות רבות ונלמדים באוניברסיטאות ובבתי-ספר בארץ ומחוצה לה.

פירסם 3 ספרי עיון: "אלה שבטי ישראל" (1984, ספרית פועלים) "גבולות הרוח" (2000, הקיבוץ המאוחד), "החוויה הישראלית" (2001, הד ארצי).

מיכאל כתב 3 מחזות: "שדים במרתף", הועלה בתיאטרון חיפה ב- 1983; "תאומים" בתיאטרון חיפה ב-1988; "הוא", הועלה בצוותא תל-אביב ב- 1999.

מיכאל תירגם מערבית לעברית את הטרילוגיה "בית בקהיר" של הסופר נגיב מחפוז.

סרט תיעודי-"סמיר" –על סמי מיכאל ב-1996, בבימויו של דוד בן-שטרית. בסרט סקירה על חייו ופועלו, שהוקרן ב'סינמטק' ובערוץ 2 בטלוויזיה הישראלית, וזכה לציון לשבח בתחרות פסטיבל הסרטים בחיפה.

בית הגפן- המרכז ערבי יהודי הקדיש למיכאל מסלול יצירה שנקרא: "דרך סמי מיכאל – האדם הוא הנזר" (מ-2002). המסלול נוצר במסגרת "החג של החגים" בואדי ניסנס, שבשנות ה- 50 התגורר בה מיכאל. לאורך הרחוב תלויות על קירותיו טקסטים ספרותיים מכל יצירותיו בעברית ובתרגום לערבית.

מיכאל זכה בפרסים רבים בארץ ומחוצה לה ובהם: 1976- פרס זאב; 1978- פרס קוגל; 1981– פרס ראש הממשלה; 1981- פרס פתח-תקווה לספרות ; 1990- פרס זאב; 1990 – פרס הצילינדר, משרד החינוך והתרבות וקרן תרבות אמריקה ישראל, מטעם אמנות לעם; 1992– זכה בברלין בעיטור ההתאחדות הבין-לאומית לספרות נוער, IBBY; 1993- פרס הוצאת עם עובד ליצירה הספרותית המקורית; 1993- הרומן ויקטוריה נבחר לספר השנה בקול ישראל; 1993- פרס אשמן, מטעם אקו"ם לרומן ויקטוריה, בעד הישג השנה בתחום היצירה הספרותית. 1993- פרס ויצ"ו פריס; 1994- פרס הספרות הישראלית מטעם המדור לספרות במועצה הציבורית לתרבות ולאמנות – משרד המדע והאמנויות; 1996- פרס הכבוד לספר סופה בין הדקלים, ברלין, גרמניה; 1998- פרס ראש הממשלה; 1998- פרס רוטרי בינלאומי, על פועלו הספרותי והחברתי, ועל מאמציו למען קירוב לבבות בין עדות ועמים. 1999- פרס ע"ש יוסף אבילאה– חיפה לשלום; 2001- פרס באיטליה על תרומתו להפצת רעיון הסובלנות בין עמים ובין הדתות במזרח התיכון, מטעם ארגונים ממשלתיים וציבוריים ברחבי איטליה ובהם, ארגון הפיתוח הבינלאומי של האו"ם; 2002- עיטור יקיר חיפה; 2004– פרס ברנר; 2005- פרס נשיא המדינה לספרות על מפעל חיים; 2005- יקיר המרכז הערבי יהודי בית הגפן. 2007- פרס ויצו איטליה; 2007- פרס א.מ.ת. ב-2012 – פרס אקו"ם על מפעל חיים בספרות.

ארבע אוניברסיטאות העניקו לסמי מיכאל תארי דוקטור לפילוסופיה לשם כבוד:

האוניברסיטה העברית בירושלים (1995), אוניברסיטת בן-גוריון שבנגב (2000), אוניברסיטת תל-אביב (2002), אוניברסיטת חיפה (2009)

"על יצירתו הספרותית ועל כתיבתו פורצת הדרך שזרקה אור יקרות על חיי אנשים. על כתיבתו כסופר מחאה ולאות הוקרה על תרומתו לחברה הישראלית בהעמקת ההבנה והכבוד ההדדי בין העדות והעמים החיים באזורנו. בספריו בני אדם מתוארים תמיד מתוך חמלה לאדם באשר הוא אדם."

ב- 2008 תואר כבוד מהמכללה האקדמית ראשון לציון. ב-2012 ממכללת בית ברל.

כנסים: ב- 2007 נערך כנס בינלאומי על יצירתו של סמי מיכאל באוניברסיטת סטנפורד, ב- 2008 כנס בינלאומי על יצירתו של מיכאל באוניברסיטת בן-גוריון. ב- אוקטובר 2015 כנס בינלאומי על יצירתו של מיכאל בשיקגו.

סמי מיכאל נבחר לחבר כבוד באקדמיה ללשון הערבית (2008).

מאיר שלו

מאיר שלו (נולד ב-29 ביולי 1948) הוא סופר, פובליציסט, מבקר תקשורת, תסריטאי ומנחה טלוויזיה ישראלי. מאיר שלו, בנו של המשורר והסופר הירושלמי יצחק שלו, נולד במושב נהלל וגדל בשכונת קריית משה בירושלים. למד פסיכולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים. באוגוסט 1966 התגייס לצה"ל לחטיבת גולני. שלו עבר את הגיבוש ליחידות החטיבתיות והתקבל לסיירת גולני. בגולני עבר מסלול הכשרה כלוחם, עבר קורס מ"כים חי"ר וקורס סיור, והשתתף באימונים ופעילות מבצעית במסגרת הסיירת והחטיבה. במלחמת ששת הימים לחם כחייל בסיירת בקרב תל פאחר. בנובמבר 1967 נפצע במלחמת ההתשה בבקעת הירדן מארבעה כדורים מאש כוחותינו. דמותו של שלו מופיעה לרגע בספרו "עשו", כחברו של בנימין, בחור צולע עם משקפיים, המתרועע עם רומי. החל את דרכו כעיתונאי וכמגיש פינות ביקורת עיתונות ופינות היתוליות בטלוויזיה וברדיו, והנחה גם את התוכנית "שעה טובה" ששודרה בערב שבת בערוץ הראשון. ב-1985 כתב מספר מערכונים למופע "בלי חשבון" של דודו טופז. בשנת 1988 יצא לאור הרומן הראשון מפרי עטו, רומן רוסי שזכה לביקורות חיוביות. בהמשך כתב ספרי עיון וספרי ילדים ועל-כך זכה במגוון פרסים יוקרתיים על מפעל יצירתו. בשנת 2012 הוענק לו דוקטור לשם כבוד מטעם אוניברסיטת בן-גוריון בנגב בשנת וזכה לעיטור מסדר האמנויות והספרות של צרפת. הרומנים של שלו עוסקים בהוויה הישראלית, מתמקדים בעיקר בראשית ההתיישבות היהודית בארץ ישראל, שואבים רבות מן המקורות ומחוברים לנוף, לטבע ולהיסטוריה של הארץ. ברבים מספריו משתקפים פרטים מהביוגרפיה שלו ושל בני משפחתו, ושזורים בהם נופי ילדותו בירושלים ובנהלל. שלו, הכתוב בהומור ובעוקצנות, מבקר את מדיניות הממשלה, בפרט בנושאי ביטחון וחברה, ומבכה את מצב האומה. תשומת לב מיוחדת מקדיש שלו בכתיבתו למצב החינוך והתרבות בישראל. בין אוסף ציטוטיו שהפכו לניבים שזורים בפי הישראלים נציין"

"בבית שאין בו כללים, הגורל משתולל, המזל מתעכב והמקרה מבקר. אבל בבית שיש בו כללים, הגורל עושה מה שאומרים לו, את המזל לא צריכים, והמקרה נשאר בחוץ, דופק וצועק ולא יכול להיכנס". {מתוך הספר "כימים אחדים"}

ميسون أسدي

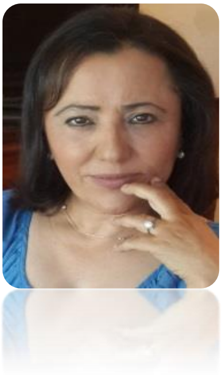

ولدت الكاتبة الأديبة ميسون أسدي عام 1963 في قرية دير الأسد- الجليل الأعلى.

وتقيم اليوم في مدينة حيفا. متزوجة ولها ابنان.

محطات هامّة في سيرتها:

1984- حصلت على اللقب الأوّل (BA) في موضوع التاريخ والتربية من جامعة حيفا.

1992- حصلت على دبلوم في الصحافة المكتوبة من جامعة تل أبيب.

1994- بدأت تعمل كصحفيّة في جريدة "الاتّحاد" ، ولا تزال تنشر قصصها حتى اليوم.

1997- حصلت على اللقب الأول (BA) ثانية في العمل الاجتماعيّ من جامعة حيفا.

2006- حصلت على الماجستير (MA) في موضوع الاتّصال من جامعة "كلارك" الأمريكيّة.

2007- بدأت تحضّر لرسالة الدكتوراه في جامعة "بورتسماويث" الإنجليزيّة لعامين، ولكنها توقّفت لأسباب خاصّة.

تُرجمت بعض قصصها إلى اللغة الإنجليزيّة، كما ولها العديد من القصص التي نشرت في الصحافة الفلسطينيّة والعربيّة العالميّة.

جوائز وتكريم:

- حازت على جائزة "العودة" لقصص الأطفال- 2008.
- كُرِّمت في مهرجان المرأة العربيّة في يافا- 2010.
- حازت على جائزة تكريميّة للقصّة الصحفيّة في موضوع حقّ العودة 2010.
- عضو لجنة التحكيم- في حقل قصص الأطفال- مركز بديل جائزة العودة 2011
- حازت على جائزة الإبداع-2011 من وزارة الثقافة.
- شاركت في يوم الحكاية العالميّ في حيفا-2013.

إصدارات:

للمؤلّفة من المجموعات القصصيّة:

- "كلام غير مباح"، 2008.
- "عن بنات أفكاري "، 2011.
- "لملم حريم"، 2012 .
- "حكاوي المقاهي"، 2013.
- " الحب كافر"، 2013.
- "خبز العسكر"، 2015.
- رواية "مثلث توت الأرض"، 2014.

كما صدرت لها القصص التالية للأطفال والفتيان:

فايقة ونعسان، بيت بيوت، تيعا تيعا بيتك بيتك، فضائي في الدير، موعد مع الذئب، مكسورة إيدها (باللغتين العربيّة والعبريّة)، فتوش ، حروف حكايتي، الرمان المرّ، تفاحة جلال، نطنط نهار، كيف أصبحت ممثلة، حسان صديق الحية، حجلة الجبل، مسابقة الإخوة الإثني عشر، الصرصور وأم أربع وأربعين، الحمار زكزوك، القرد بعين أمّه غزال، ياسمين ومعين ، القطة التي نطقت باسمها، أرنوبي يبوح بسره، قصة سليمة ، بنت الأمواج، القرصان والهسهسة، لماذا قال الكلب عو؟ ، بيتي على ظهري، عبّاد الشمس، كوكب الفواكه والخضار، ليلى الحمراء تحكي حكايتها، هل الأولاد يعرفون، الإنترنيت خطف ابني، سأحدثكم عن بيتي الكبير.

נאווה מקמל עתיר

נולדה בקיץ 1964 ברמת גן בשם נאוה עתיר. בתם הבכורה של איוה וראובן, ואחות לנטע שנולדה 3 שנים אחריה. מיום היוולדה קראו לה הוריה נאוה במלרע, דבר עליו היא מקפידה בחירוף נפש עד היום.

למדה בתיכון "בליך" ברמת גן במגמה מזרחנית. שרתה כקצינה בצה"ל. למדה באוניברסיטת תל אביב ספרות וקולנוע, אבל פזלה כל העת לעבר התיאטרון שהיה מאז ומתמיד אהבתה הגדולה.

שירי הילדים שכתבה החלו להתפרסם לראשונה באופן קבוע במדור הילדים של "ידיעות אחרונות" בהיותה בת 20.

בשל רשלנות, לא אספה את גזירי העיתונים ובהם שיריה הרבים ואך מזל הוא שבמרכזי פסג"ה ובבתי ספר עדיין עושים במקצתם שימוש, דבר אשר הצילם מאובדן נצח.

מאז הספיקה לכתוב כ 30 ספרים לילדים ולנוער, שניים למבוגרים, שבעה מחזות לתיאטרון, לשחק בשלוש הצגות, להגיש פינות בתוכניות טלוויזיה ולהבין שהיא לעולם לא תספיק לעשות את כל מה שהיא רוצה. ההשראה לחלק מספריה לנוער מקורה בתקופה בה הייתה מורה בכתות הגבוהות של תיכון "בליך", בו לימדה וריכזה את לימודי הספרות.

כיום מתעסקת בכתיבת ספרים ומחזות, מרבה להרצות בבתי הספר ובמסגרות למבוגרים, משתתפת במופעים"אות מאבשלום -סופרת ושחקנית יצאו למסע", "רובינא מתחת לאיפור" ובמופע לפי ספרה "הנערה במרפסת ממול".

זכתה ב "פרס זאב" על ספרה "מבחן קבלה" ובציון לשבח מטעם ועדת הפרס על ספרה "העדי של עדי". ספריה נלמדים בבתי הספר וזכו לאורך השנים במקומות הראשונים במצעד הספרים הארצי של משרד החינוך.

מחזות שכתבה שיחקו ומשחקים בתאטראות שונים, לרבות תיאטרון אורנה פורת לילדים ולנוער ובפסטיבל הבינלאומי להצגות ילדים בחיפה.

נבחרה על ידי עיתון "ליידי גלובס" לאחת מ 50-הנשים המשפיעות בישראל בשנת 2010 בעקבות ספרה רב המכר "אות מאבשלום" שנמכר למעלה מ 100,000 עותקים.

גרה בשכונה ירוקה ברמת גן. מדירתה שבמרום הקומה ה 15 אפשר בימים טובים לראות עד הים. נשואה לאלי מקמל קצין משטרה, ואם לשלושה ילדים -תום, אופק, וסתו שהם בעיניה המוצלחות שביצירותיה.

تركي عامر

ولد الشّاعر تركي عامر في قرية "حرفيش" الجليليّة (29 كانون الأوّل 1954) لأسرة فلسطينيّة ثماني أربعينيّة من طائفة الموحِّدين الدّروز العربيّة. يعاقرُ الحبرَ ويقارعُ الورق منذ مطلع سبعينات القرن العشرين.

محطات هامّة في سيرته:

درس في جامعة حيفا: عمل اجتماعيّ (1973 - 1977)، صحافة واتّصال (1983)، لغة إنجليزيّة (1988 - 1990)، رخصة تدريس (1992). اشتغل في الشّؤون الاجتماعيّة والصّحافة والتّربية والثّقافة (1975 - 2010). شارك في مؤتمرات شعريّة عدّة: اليابان (1996)، سلوفاكيا (1998)، المكسيك (1999)، اليونان (2000)، الولايات المتّحدة الأميركيّة (2001)، جمهوريّة مصر العربيّة (2004)، مهرجان "نيسان" في بلدة "الْمَغار" الجليليّة (منذ 2002). منحته "الأكاديميّة العالميّة للفنون والثّقافة" (WAAC) دكتوراة فخريّة في الأدب (1999). أصدر، إلى الآن، 13 كتابًا (عشرة شعريائيّة وثلاثة نثريائيّة). يتثاءب، في عتمة كمبيوتره، العديد من المخطوطات تحلم بالخروج إلى النّور. أسّس، على النِّتّ، مجموعة "نوافذ" البريديّة (2003) ومنتدى "ورقستان" للأدب والفنّ والفكر والثّقافة (2007). متزوّج، أبٌ لأربعة، جدٌّ لثلاثة أحفاد.

جوائز وتكريم:
حصل على العديد من الأوسمة التقديريّة من مؤسّسات ثقافيّة واجتماعيّة وتربويّة.

إصدارات:

- العائلُقراطيّة، مقالات في الاجتماع والسّياسة، 1984.
- ضجيج الصّمت، قصائد بالفصحى، 1989.
- نزيف الوقت، قصائد بالفصحى، 1990.
- استراحة المحارب، قصائد بالفصحى، 1991.
- فحيح الضّوء، قصائد بالفصحى، 1993.
- صباح الحبر، مداخلات في الأدب والثّقافة، 1994.
- من حواضر الرّوح، قصائد بالفصحى، 1996.
- سطر الجمر، قصائد بالعاميّة، 1997.
- Arabian Nightmares، قصائد بالإنجليزيّة، 1998.
- White Leaves، قصائد بالإنجليزيّة، 2001
- لن أعود إلى المرعى، قصائد بالفصحى (القاهرة)، 2004
- صواريخ عابرة للقرارات، نصوص، 2008.
- أكلَ الولدُ التّفّاحةَ، قصائد ونصوص (الجزائر)، 2010.

فاطمة ذياب

ولدت فاطمة ذياب في طمرة الجليل عام 27.09.1951. أنهت دراستها الابتدائيّة في قريتها، وتلقّت دراستها الثانويّة في الناصرة.

فاطمة ذياب رائدة حقيقيّة في دفع عمليّة الأدب النسائيّ، فهي كاتبة في مجال الرواية، أدب الأطفال، المسرح، الحكاية الشعبيّة والبدويّة، ولوحات الأدب الساخر ضمن شخصيّة خاصّة أطلقت عليها اسم "دبدوبة"، وصفها أحد أدبائنا بحاملة راية انتفاضة المرأة العربيّة في هذه الديار – بسبب مواقفها وجرأتها النادرة في التطرّق إلى مواضيع محظورة حسب مفاهيم المجتمع - المحافظ . عالجت في كتاباتها القضايا النسويّة "الحق في الميراث" قضايا قتل المرأة على خلفيّة الشرف – الصراع النفسيّ والاجتماعيّ للأرملة، وقضايا أخرى تخصّ النساء بشكل عامّ. كما تميّزت بحسّ إبداعيّ فنّيّ خاصّ للأطفال، إذ كتبت الأناشيد والقصص ولوحات غنائيّة.

محطّات هامّة في سيرتها:

مارست كتابة القصّة في سن مبكّرة. صدرت باكورة أعمالها رواية "رحلة في قطار الماضي" عام 1973. تميّزت الرواية بالجرأة والصراحة الأدبيّة، الأمر الذي أثار حفيظة النقاد والمجتمع.

لها اهتمامات صحفيّة واسعة، وعالجت قضايا المرأة وهمومها من خلال زوايا أسبوعيّة ثابتة في صحيفة "الصنارة" وصحيفة "كل العرب". عملت محرّرة في مجلة "ليلك". تمحور نشاطها الصحفيّ حول المرأة العربيّة .

للكاتبة حضور إعلاميّ جيّد ... حيث عملت ضمن برنامج "ليلك"، القناة الثانية عام 1987 – 13 حلقة إلى جانب العديد من البرامج التلفزيونيّة على القناة الأولى والثانية وتيفيل في إطار لقاءات وثائقيّة استعرضت مسيرتها الأدبيّة والحياتيّة.

تناولت الصحف الأجنبيّة والعبريّة إنتاجها من خلال تقارير وأبحاث أكاديميّة من جامعة حيفا ودار المعلّمين العرب – وكلية بيت بيرل – وجامعات عربيّة وغربيّة.

ترجمت بعض نصوصها إلى لغات أخرى منها العبريّة والإنجليزيّة.

أدرجت بعض النصوص النثريّة ضمن منهاج التعليم الإعداديّ للمدارس العبريّة.

شاركت وما زالت تشارك في فعّاليّات أدبيّة في الوسط العربيّ.

اهتمّت بدعم مواقف المرأة العربيّة وقضاياها من خلال مواقعها في عدّة أطر وجمعيّات نسائيّة فاعلة.

أقرّت روايتها "الخيط والطزيز" للوحدة الخامسة للبجروت.

جوائز وتكريم:

- فازت مسرحيّتها "سرّك في بير" على جائزة مسرح بيت الكرمة عام 1978.
- حصلت على جائزة الإبداع الأدبيّ التي تعطى من قبل وزارة الثقافة، التربية والرياضة.
- حصلت على العديد من الشهادات التقديريّة والتكريم، ضمن فعاليّات تربوية ثقافيّة في الوسط العربيّ واليهوديّ.

إصدارات:

- رحلة في قطار الماضي، رواية، 1973.
- توبة نعامة، مجموعة قصص للأطفال، 1982.
- علي الصياد، قصة للأطفال، 1982.
- جرح في القلب، خواطر، 1983.
- الخيال المجنون، مجموعة قصصيّة، 1983.
- سرك في بير وممنوع التجوّل، مسرحيتان، 1987.
- قضيّة نسائيّة، رواية، 1987.
- جليد الأيام، مجموعة قصص وخواطر، 1995.
- الخيط والطزيز، رواية، 1997.
- جدار الذكريات، نصوص أدبيّة عام 2000.
- مدينة الريح، سيرة روائية صدرت بطبعتين.
- سلسلة كتب للأطفال، صدرت عام 2007-2008.
- مدينة الريح، طبعة ثالثة منقّحة.

أسمهان خلايلة

ولدت الكاتبة أسمهان خلايلة عام 1960 في قرية مجد الكروم (إحدى قرى الشاغور في الجليل الغربيّ) متزوّجة من سعيد خلايلة ولهما أربعة أبناء : أيمن وأمين هنادي و هديل .

محطّات هامّة في سيرتـها:

أنهت الابتدائيّة في قريتها والثانوية في مدرسة الرامة الزراعيّة، ثمّ درست في استكمالات أكاديميّة مثل الإرشاد الاجتماعيّ في بيت بيرل . تمّ إدراج اسمها ضمن برنامج المحاضرين الذي تشرف عليه وزارة المعارف بتدريج لقب جامعيّ أول .

تعمل راوية قصّة للأطفال من (10-3 سنوات)، ومعلّمة في دورات الكتابة الإبداعيّة، (تلاميذ بعض الدورات أصدروا كتابًا مع انتهاء الدورة) وهي عضو اللجنة التنفيذيّة في مؤسّسة محمود درويش، وعضو لجنة الحراك الشعبيّ في قريتها مجد الكروم .

تكتب باللغة العربيّة للكبار وللصغار: القصّة القصيرة والرواية القصيرة (النوفيلا)، والمقالة الاجتماعيّة. وتنشر في الصحف والمجلّات المحليّة الإلكترونيّة. ترجمت بعض قصصها إلى اللغة العبريّة والإنجليزيّة.

كما وأنجزت حول أدبها عدّة وظائف لطلاب المعاهد العليا في البلاد. عصاميّة ومبادرة وناشطة اجتماعيّة وتربوية وأدبيّة: نالت شهادة تقدير من جمعيّة نساء ناجحات بقواهم الذاتيّة، فهي من:

- المؤسّسين لنادي الكبار للمتقاعدين مبكرًا.
- المؤسّسين لمشروع محو الأميّة للنساء.

عملت مديرة لمركز الإثراء للأطفال والأمهات، ومديرة لبيت الشبيبة، ومركّزة العمل النسائيّ من تمكين ونساء عصاميّات. ومركّزة جيل الطفولة والعائلة في المركز الجماهيريّ في القرية. ومركّزة مدرسّة تعليم الكبار.

جوائز وتكريم:

- 1990 – جائزة الموظّف المتميّز.
- 1992- جائزة أديب معلّم لاتّحاد الكتاب العبريّين العرب.
- 1997- جائزة توفيق زياد للثقافة والإبداع عن دراستها (رحيل الفراشة إلى الضوء) بحث عن الشاعر راشد حسين.
- 2000- جائزة أفضل موظّف وأفضل مشروع نسويّ.

- 2002- جائزة تكريميّة من معهد بيت بيرل.
- 2004- جائزة الشهيد عن رواية (طيور المساء)(لم تنشر بعد). القصة تناولت مجزرة كفر قاسم بشكل روائيّ.
- 2008-جائزة التفرّغ والإبداع الأدبيّ المحليّ .
- 2012-جائزة أفضل شخصيّة لعام 2012. الحاصلة على أفضل كاتبة.

إصدارات:

- الحصاد الأوّل، مجموعة قصصيّة للكبار، 1994.
- عن الربيع ومروه والعيد، مجموعة قصصية للكبار، 1996.
- لا حامض ولا حلو، مقالات اجتماعية سياسية، 2000
- آخر النفق، رواية قصيرة (نوفيلا)2000 .
- وحدها الصرخة تمزّق الظلام – مجموعة قصصيّة، 2007 .
- طيور المساء ، نوفيلا.

إصدارات للأطفال

- القط فوفو في العيادة .
- بيتنا وبيت الدمى (شاركت في مركز عودة الفلسطينيّ).
- البلبل السجين (تمّ اختيارها في مشروع قصّة لكلّ طفل).
- الفنان جميل وصدقيته نونو .
- عزيزة والشارع الحزين .

محمد ياسين بكريّة

ولد في مدينة عرابة البطّوف في الجليل، ويقطن حاليًّا في القدس – بيت صفافا.

محطّات هامّة في سيرته:

- خرّيج الجامعة العبريّة في القدس عام 1996 في موضوعي اللغة العربيّة وأدب المسرح.
- مدرس للدراما التربوية في المدارس الثانويّة والإعداديّة من 1996- 2005.
- أنهى دورة إذاعيّة من قبل التلفزيون الإسرائيليّ.
- عمل في القسم العربيّ للإذاعة منذ عام 1998 كمقدّم نشرات إخباريّة، مدارات إخباريّة، برامج سياسية فكريّة وبرامج أدبيّة.
- 2003. بدأ بتحرير برامج إذاعيّة، وفيها عمل على ترجمة الصحف العبريّة إلى العربيّة، ونقلها على الهواء مباشرة ضمن برنامج (يوم جديد).
- 2005. بدأ بتحرير وتقديم برامج سياسيّة بعنوان (حوار الأسبوع) والذي يذاع مباشرة، وفيه يناقش كافة القضايا الإقليميّة والدوليّة من خلال استضافته لشخصيّات إسرائيليّة وعربيّة.
- منذ عام 2000. يقوم بترجمة موادّ أدبيّة ونشرات سياسية وأفلام سينمائيّة من العبريّة إلى العربيّة. كما ويعمل على ترجمة الكتب الفكريّة.
- 1998. عمل كمنتج منفّذ لعدد من الأفلام السينمائيّة الروائيّة الفلسطينيّة من بينها فلم (درب التبّانات)
- عام 1999.عمل ممثلًا رئيسيًّا في عدد من المسرحيّات أشهرها مسرحيّة (عودة قراقوش).

يقدّم حاليًّا البرامج التالية:

- برنامج أجندة؛ وهو برنامج فكريّ يومي يتناول كافّة القضايا المحليّة والدوليّة، السياسيّة والاجتماعيّة، ويركّز البرنامج على شؤون المواطنين العرب في إسرائيل، وعلى صعد مختلفة.
- برنامج من المسؤول، والمذاع كلّ يوم سبت. يُعنى بمناقشة القضايا المحليّة من خلال استضافة ذوي الشأن والمختصّين. كما يدأب على استضافة طرفي الصراع أو الخلاف،

ويقدّم حلولًا للمشاكل المطروحة. وخاصّة المتعلّقة بالمواطن والسلطة المحليّة، أو الوزارات الحكوميّة.

- هذا الصباح: مدار إخباريّ يومي يتناول كافّة الشوؤن الحزبيّة والسياسيّة والاقتصاديّة، وذلك من خلال إشراك المراسلين كلّ في مجاله.

جوائز وتكريم:

- 2013: كرّم من الكليّة الأكاديميّة للتربية في حيفا.
- 2005: تمّ اختياره كأفضل صحافي إذاعيّ من بين عرب الداخل من قبل دائرة المراكز الجماهيريّة.

إصدارات:

- 2015: صدرت له المجموعة الشعريّة الأولى بعنوان" على المقعد المهترئ".

د. نزيه قسيس

ولد د. نزيه قسيس في قرية إقرث سنة 1944.

محطّات هامّة في سيرته:

أنهى دراسته الثانويّة في مدرسة الرامة الثانويّة (1962). حصل على شهادة (B.A.) من الجامعة العبريّة في القدس في موضوعي اللغة الإنكليزيّة واللغة العربيّة وآدابهما (1967). حصل على شهادة (M.A.) من جامعة حيفا في موضوع اللغة الإنكليزيّة (1984). حصل على شهادة الدكتوراة (Ph.D.) من جامعة إكستر Exeter في بريطانيا (1994) في علم اللسانيّات التطبيقيّة وتخصّص في علم المعاجم في اللغتين – الإنكليزيّة والعربيّة. عمل مدرّسًا للغة الانكليزيّة وآدابها في مدرسة الرامة الثانويّة 1967-2001. عمل محاضرًا للغة الإنكليزيّة في جامعة حيفا في قسم اللغات الأجنبيّة1991-2009. عمل وما زال محاضرًا للغة الإنكليزيّة وآدابها في الكليّة الأكاديميّة العربيّة في حيفا1994-2016. عضو مجمع اللغة العربيّة في إسرائيل، وعضو جمعيّة المترجمين الإسرائيليّة، وعضو في جمعيّة المعجميّين الأوروبيّة.

جوائز وتكريم:

حصل على العديد من الجوائز والأوسمة الثقافيّة من مؤسّسات تربويّة واجتماعيّة وفكريّة.

إصدارات:

قواميس

- قاموس هاراب – إنكليزيّ –عربيّ – مترجِم ومحرِّر. كرنرمان، تورونتو (1987)
- قاموس مصطلحات الحاسوب – تأليف وتحرير. عكا، (1988)
- قاموس الأسماء العربيّة بالإنكليزيّة. نقحرة. اليابان، (2007)
- قاموس عربيّ-عربيّ- فرنسيّ. تأليف وتحرير. كرنرمان وأسيميل: فرنسا، (2008.
- كلمة ومعناها. قاموس عربيّ مصوّر للأطفال: مع ب. سليمان جبران. تل أبيب، (2009)

مقالات لغويّة وأدبيّة

- الاتّصال بين العربية والإنكليزيّة – جسر حضاري. كامبريدج، (2007)
- الاتّصال بين العربية والروسيّة. كامبريدج،(2007)
- انتشار الإنكليزيّة في فلسطين الانتدابيّة. في مجلة LiCCOSEC: اليابان، (2010).
- تعليم الإنكليزيّة لأهداف خاصّة ESP: وقائع مؤتمر كلوج: رومانيا. (2011).

- مقالات في التأصيل والتأثيل اللغويّ: "مدارات"، "الاتّحاد"، و "الموقد الثقافيّ": حيفا.
- نافذة على الأدب العالميّ : مقالات وقصائد مترجمة لشعراء من العالم. الاتّحاد: حيفا.
- أشدّ من الماء حزنًا: قصائد مترجمة إلى الإنكليزيّة، للشاعر سميح القاسم، Ibis (2006).

شعر في اللغة المحكيّة

- 500 قصيدة باللغة المحكيّة: منشورة في "الاتّحاد" و"الموقد الثقافيّ"، (1986- الآن)
- أغاني مسرحيّة (خيوط النور) تمثيل مسرح الفرنج، الناصرة، (2013)

نايف فايز خوري

ولد الكاتب والمسرحيّ والإعلامي نايف خوري في 01.01.1950 .

محطّات هامّة في سيرته:

شهادة البكالوريوس (B.A.) من جامعة القدس في موضوع المسرح.

دروس ودورات لشهادة الماجستير من الجامعة في لندن.

منذ 1970 يمارس العمل الصحفيّ في العديد من وسائل الإعلام المسموعة والمرئيّة والمقروءة في البلاد وخارجها، وكان آخرها مقال عن المسرح الفلسطينيّ في مجلة "الآداب" في بيروت.

منذ 1972 ينظّم نشاطات لأجل إعادة أهالي إقرث، بلدة مهجرة على الحدود اللبنانيّة.

1973- 1990 تشكيل الفرق المسرحيّة في الجليل والقدس ويافا والرملة وعكا وحيفا وغيرها.

1980- 1984 تدريس موضوع المسرح في كلّيّة إعداد المعلمين العرب في بيت بيرل.

1980- 1985 الإرشاد المسرحيّ لدورات مسرحيّة في المراكز الجماهيريّة في البلاد.

1980- 2013 رئيس تحرير جريدتين في حيفا، "الأنوار"، "هذا الأسبوع".

1985- 1990 تدريس موضوع المسرح في الكلّيّة العربية للتربية في حيفا.

1990- 2003 عضو في المجلس الشعبيّ للثقافة والفنون في وزارة الثقافة.

1995- 2004 عضو مؤسّس ضمن الهيئة الإداريّة لمسرح الميدان في حيفا.

1995-... عضو لجنة فحص النصوص المسرحيّة التي تعرض في المدارس من وزارة الثقافة.

2002 - 2006 عمل مع آخرين على تأسيس "مجمع اللغة العربيّة" في إسرائيل وعمل كمركز لأعمال المجمع.

2010 – محرّر في صحيفة وموقع "حيفا نت".

جوائز وتكريم:

- جائزة التأليف المسرحيّ في مسابقة لوزارة المعارف.
- شهادات تقدير من إدارة المراكز الجماهيريّة.
- أوسمة وشهادات تقدير من عدد من السلطات المحليّة والبلديّات.
- حاصل على جائزة الإبداع الأدبيّ لعام 2004.

إصدارات:

- عدالة الأمير- مسرحيّة
- دم للبيع - مسرحيّات قصيرة 2000
- على مسرح الحياة – مقالات في النقد المسرحيّ، الجزء الأول 2000.
- على مسرح الحياة – مقالات في النقد الفنيّ، الجزء الثاني 2002.
- جماليّة الحرف في فن كميل ضو – تحليل للوحات في فن الكليغرافيّة، 2002.
- راجع بعد غياب – مجموعة مسرحيّات، 2002.
- حفلة عرس – مسرحيّتان، 2004.
- مصارحات بين الأدب والفن – نقد فنيّ وأدبيّ – أواخر 2007
- بكرة العيد – مسرحيّة غنائيّة للأطفال، 2012.
- تذكار – سيرة ذاتية قصصية، 2013.
- لماذا أراك غريبًا – مجموعة مقالات، أواخر 2014.

الكتب المترجمة:

- الحركة المسرحيّة العربية في البلاد – دراسة الماجستير لعبير حداد، 1994
- ناديا – حبّ يجتاز الحدود – رواية، يومي عيني، 2009
- العصفورة زقزوقة – قصّة للأطفال، يومي عيني 2010.
- محمود المبحوح في دبي – قصّة تحليلية، يومي عيني 2011
- نساء مغريات في التوراة – دراسة ليومي عيني، 2011
- بيرما – رواية ليومي عيني 2013
- سباق مع الزمن – رواية ذاتيّة لشمعون أداف، 2015
- الطلائعيّة من العجمي – سيرة ناديا حلو، 2015

أحمد سليمان

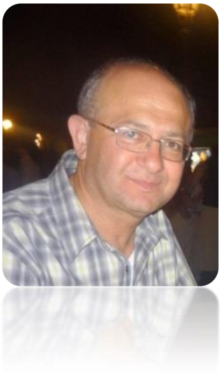

ولد في مدينة عكا 1960. متزوج وأب لاثنين.

محطّات هامّة في سيرته:

- خريج مدارس عكا الابتدائيّة والثانويّة.
- خريج كليّة طب الأسنان - رومانيا 1985.
- العمل - طبيب أسنان في عكا.
- عضو في هيئات أدبيّة واجتماعيّة وطبيّة مختلفة.

جوائز وتكريم:

حصل على العديد من الأوسمة والجوائز من مؤسّسات ثقافية وتربويّة وفنيّة.

إصدارات:

رواية: الدمية والظلال - شاعر رغم أنفه - العكروت - العنفقة - فارس الثلّاج (رواية للفتيان) - دراع الواوي.

قصة قصيرة: أنا وملوك الأزقّة - الأطرش والخريف.

مسرح: صرخة - مطران العرب - سقوط إسبارطة - شرشر وجرجر (للأطفال)

للأطفال: الأميرة والجندب - صديقي الكتاب - أبو الشوارب - صورة عائليّة - مملكة الفرسان - الأرنب زرزور - أجمل الأطفال - الدودة ودودة.

ترجمة: ترجم عدّة قصص للأطفال (عن العبريّة والإنجليزيّة).

يوسف فخر الدين

ولد في دالية الكرمل سنة 1937 وأنهى فيها دراسته الابتدائيّة.

محطّات هامّة في سيرته:

كان خرّيج أوّل فوج من خريجي المدرسة الثانويّة الأرثوذكسيّة بحيفا 1956 بشهادة G. C. E. وأشغل منصب سكرتير مكتب وزارة الأديان في الشمال 1958-1961. عيّن مديرًا لفرع البنك العربيّ في دالية الكرمل 1961-1968. ثمّ انتقل للعمل ببنك العمال وكان مديرًا للفرع في القرية 1969-1989. كما وانتقل إلى مكتب إدارة بنك العمال في الشمال حتى التقاعد سنة 2000.

التحق بجامعة حيفا قسم اللغة العربية سنة 2001 ، وحصل على اللقب الأول سنة 2004.

وتابع فحصل على اللقب الثاني (الماجستير) على أطروحة عن أصول وأوزان "الزجل في بلاد الشام"، سنة 2009 .

تابع البحث والدراسة لنيل لقب الدكتوراه من جامعة حيفا بأطروحة عن أوزان الزجل الأندلسيّ بعنوان:

" دقّة الأوزان في أزجال ابن قزمان"، وهو في مرحلة تقديمها للجامعة آملاً الحصول على شهادة الدكتوراه حتى نهاية السنة 2016.

جوائز وتكريم:

حصل على العديد من الأوسمة والجوائز من مؤسّسات ثقافية وتربويّة وفنيّة.

إصدارات:

- "وادي النحل" ، وهو شعر بالعاميّة، سنة 1996
- "حجر البد"، وهو شعر بالعاميّة أيضًا، سنة 2002
- أصدر أطروحة اللقب الثاني (الماجستير) في كتاب بعنوان: "الزجل في بلاد الشام من العصر الأمويّ حتى سقوط الأندلس"، ويعدّ الكتاب أول دراسة أكاديميّة يقوم فيها باحث حول هذا الموضوع.

د. بطرس دلّة

ولد عام 1936 في كفر ياسيف. تلقى دراسته الابتدائيّة والثانويّة في كفر ياسيف جزئيًّا، وبعد إنهاء الصف السابع توجّه إلى المدرسة الوطنيّة الثانويّة في عكا ليتعلّم في الصفّ الأوّل الثانويّ، إلا أنّ حرب 1948 حالت دون إكماله الصفّ الأوّل الثانويّ. بعد قيام الدولة التحق مباشرة بالصفّ الثاني عشر. من هواياته العزف على الكمان، والمطالعة التي أصبحت حرفته.

محطّات هامّة في سيرته:

1954: التحق بالجامعة العبريّة في القدس في موضوعي الفيزياء والرياضيّات، إلا أنّه اضطر بسبب دراسته الثانويّة إلى الانتقال إلى قسم التاريخ العام واللغة العربيّة، وقد امتاز طيلة فترة تعليمه حاصدًا جوائز الامتياز.

1960: انتقل إلى قريته ليعلّم في المدرسة الثانويّة مدّة 36 عامًا.

1996- 2003: مستشار تربويّ.

شغل منصب رئيس نادي المسنّين، ورئيس جمعية التواصل بين مختلف أبناء الطوائف، وتمّ اختياره رئيسًا لجمعيّة إخوتي أنتم.

جوائز وتكريم:

2010: حصل على جائزة التفرغ الأدبيّ من قبل وزارة العلوم.

كما وحصل على العديد من الأوسمة الثقافيّة والشهادات التقديريّة من مختلف مؤسّسات المجتمع العربيّ الثقافيّة والتربويّة والاجتماعيّة في الداخل والخارج.

إصدارات:

- كتب في التاريخ، والمقالة الأدبيّة والنقديّة والاجتماعيّة كما ألّف في النثر والشعر.
- أصدر مجلة "التربية" لتكون ناطقة باسم كتلة المعلّمين الديمقراطيين.
- يعتبر من النقاد المواكبين لحركة الإبداع الشبابيّ برعايته لهم واهتمامه بإنتاجهم.

מוסבאח חלבי

נולד בדלית אל כרמל המשיך את לימודי התיכון בבית ספר עברי בחיפה כך ניתן לכנותו התוצר הישראלי המושלם.

מוסבאח מעורה מאד בענייני החברה הישראלית על כל גווניה ועדותיה וזאת מאז 1962 בהיותו עיתונאי של ידיעות אחרונות, דבר, רשות השידור ועיתונים בשפה הערבית.

מוסבאח חלבי הראשון שבחר לכתוב ספר בשפה העברית בשם "ברית דמים" וזכה בעקבות פרסומו של ספר זה בביקור של ראש הממשלה ושר הביטחון הראשון מר דוד בן גוריון בביתו בדלית אל כרמל.

המנוח דוד בן גוריון עודד את מוסבאח חלבי להמשיך ולכתוב בשפה העברית ומאז ראו אור מפרי עטו 21 ספרים בשפה העברית, ועוד 4 ספרים בשפה הערבית.

בימים אלה פירסם ספרון בשם "הדרוזים עדה מיוחדת" המספר על האמונה, המנהגים, גלגול נשמות, מעמד האישה ושילובם של הדרוזים בכל מערכת החיים במדינה בעיקר בצה"ל ובזרועות הביטחון.

בצעירתו מוסבאח פעל ליישם את מה שספג בחברה הישראלית בכפרו דלית אל כרמל והצליח בשנת 1961 להקים גרעין של נוער ולארגן מסגרת מיוחדת שנקראת "תנועת הנוער בדרוזי החלוצי", ואכן תנועה זו הייתה החלוצה והראשונה שהכניסה חיי חברה ספורט, דרמה והצגות לכפר, ולמגזר הדרוזי בכלל.

מוסבאח תרם ותורם רבות בחיזוק קשר הידידות והאחווה בין העדה הדרוזית לבין היהודים במדינת ישראל.

בשנת 1978 פעל לכריתת ברית ידידות ותרבות בין דלית אל כרמל והעיר ירושלים ובין דלית אל כרמל וטירת כרמל, וזאת במסגרת מיוחדת שניתן לה השם "עשה לך שכן-ידיד".

מוסבאח חלבי קיים במשך שנים מאז 1978 ועד לשנת 1984 מפגשים של היווי ופולקלור דרוזי.

יצירות פרי עטו

- ברית דמים 1969.
- הדרוזים בישראל (אלבום) 1973.

- הגיגים מדליה שלי 1975.
- העדה הדרוזית 1980.
- יומנה של צעירה דרוזית 1991.
- הכפר החצוי 1993.
- דרוזים: רומן, 1995.
- יד לבנים לדרוזים 1995.
- אמל ועמל 1996.

كمال إبراهيم

ولد في قرية المغار في الجليل الأسفل عام 1951 تعلّم في مدرستها الابتدائيّة إلى أن انتقل للمرحلة الثانويّة عام 1965 حيث التحق بمدرسة الرامة الثانويّة، وتتلمذ على يد خيرة الأساتذة آنذاك من بينهم الأستاذ الشاعر المرحوم شكيب جهشان، الذي زرع في نفسه حبّ اللغة العربيّة وآدابها، وخاصّة الشعر الذي بدأ ينظمه منذ ذلك الوقت،

محطّات هامّة في سيرته:

تخرّج في سنة 1969. بعدها التحق بالجامعة العبريّة لدراسة اللغتين العبريّة والعربيّة وآدابها. وفي سنة 1974 حصل على اللقب الأوّل، بعدها عمل في الصحافة مراسلًا لإذاعة صوت إسرائيل حتى عام 1978 حيث انتقل إلى الولايات المتّحدة، والتحق بجامعة كاليفورنيا – لوس أنجلوس لدراسة اللقب الثاني في موضوع اللغة العربيّة . وهناك واصل كتابة الشعر، ونظم قصائد في الغربة والحنين للوطن. وكان المبادر لتنظيم مؤتمر دوليّ للشعر في جامعة كاليفورنيا شارك فيه أكثر من 17 شاعرًا وشاعرة من الولايات المتّحدة والعراق وإيران والهند والسودان والصومال وفلسطين. بعد تخرّجه من الجامعة وعودته إلى الوطن التحق للعمل بسلك التعليم حيث عمل مدرّسًا للغتين العبريّة والعربيّة في مدرسة المغار الشاملة " أ " حتى عام 2007 عند خروجه للتقاعد، وتفرّغه لإدارة موقعه الإخباريّ الثقافيّ " سبيل" الذي أنشأه في عام 2009 ولا زال يديره حتى اليوم .

جوائز وتكريم:

حصل على جائزة الإبداع للأدب العربيّ عن فئة الشعر من وزارة الثقافة لعام 2014. كما ونال العديد من الأوسمة من مؤسّسات ثقافيّة واجتماعيّة مختلفة.

إصدارات:

في سنة 2006 جمع قصائده التي نظمها على امتداد عشرات السنين، وأصدر مجموعته الشعريّة الأولى " حديث الجرمق "، بعد ذلك أصدر على التوالي 13 إصدارًا منها كتاب دراسات في الأدب، والباقي مجموعات شعريّة وهي :

- أنا وأنتَ والشعر (شعر – مطبعة المغار، آب 2007)
- دراسات في الأدب (دراسات – مطبعة المغار، تشرين الثاني 2007)
- الفجر الأزرق (شعر – مطبعة جاليري صقر، المغار ، تموز 2008)
- آخر النفق (شعر – مطبعة الحقيقة، كفر ياسيف، شباط 2009)
- رحلة الطيور المُهاجرة (شعر – مطبعة الحقيقة، كفر ياسيف، أيلول 2010)
- أوركسترا السكون (شعر - مطبعة الحقيقة، كفر ياسيف ، آب 2012)

- همسُ السكون (شعر – مطبعة الحقيقة، كفر ياسيف، شباط 2013)
- غزليّات (شعر- مطبعة NR – المغار، تشرين الأول 2013)
- أغنية الورد والياسمين (شعر- مطبعة NR - المغار، نيسان 2014)
- أنتِ قصيدَتِي (شعر – مطبعة NR – المغار، تشرين الثاني 2014)
- قُربان على مذبح الحُبّ (شعر – مطبعة N.R - المغار، نيسان 2015)
- رحلة مع الفجر (شعر – مطبعة الحقيقة – كفر ياسيف ، أغسطس 2015)
- رذاذ ومطر (شعر – مطبعة الحقيقة – كفر ياسيف كانون الأول 2015)

فهيم أبو ركن

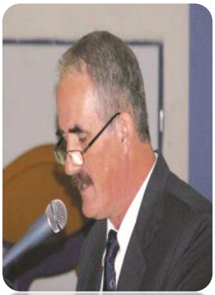

ولد الأديب الكاتب فهيم أبو ركن سنة 1953. في قرية عسفيا قضاء حيفا - الكرمل.

كتب عن أدبه كبار النقاد، ومنهم: بروفيسور عبد الرحمن عباد، الدكتور نبيه القاسم، الدكتور ياسين كتاني، البروفيسور الشاعر فاروق مواسي، الدكتور المحاضر فهد أبو خضرة، الشاعر رشدي الماضي، الدكتور منير توما، الدكتور بطرس دلة، الروائية هيام قبلان، الدكتور هشام روحانا، الكاتب جودت عيد، المحامي حسن عبادي، الشاعر وهيب وهيبه وآخرون، وكتب مقدمة ديوانه "لن أقاتل إخوتي" الشاعر الكبير المرحوم سميح القاسم. وهو أول أديب يصدر كتابًا في قرية عسفيا.

محطّات هامّة في سيرته

- حصل على الشهادة الجامعية (B.A) من جامعة حيفا.
- تعلم الصحافة والاتصالات.
- عمل صحفيًا وأصدر مجلة الحديث، ثمّ حوّلها إلى صحيفة "الحديث" التي ما زالت تصدر في الجليل والكرمل.
- يقوم بنشاطات أدبيّة وتربويّة عديدة، منها إصدار عشرات الكتب الأدبيّة للزملاء الشعراء والأدباء، من خلال دار نشر "الحديث"، كما المجلات الثقافيّة والمدرسيّة.
- أشغل رئيس لجنة الإعلام في مهرجان الشعر الفلسطينيّ الذي نظّمته دار الطلائع في الناصرة، وطمرة.
- يشارك في المهرجانات الأدبيّة والشعريّة، ويدير الندوات الثقافيّة.
- عضو في اتّحاد الكتاب الفلسطينيين - حيفا.
- وعضو في اتّحاد الكتاب العرب في إسرائيل.
- يكتب النقد، وله مقالات عديدة نقديّة تناول فيها دواوين شعريّة، ومجموعات قصصيّة لشعراء وكتاب الداخل، وشارك في ندوات تحليليّة نقديّة وشعريّة.
- ترأس نادي "روتاري" التطوّعيّ في عسفيا ثلاث مرات.

جوائز وتكريم

حازت مسرحيّة "إبراهيم بن أدهم" على الجائزة الأولى في المسابقة الأدبيّة التي أعلن عنها بيت الكرمة سنة 1987م. وطُبعت طبعة ثانية في سنة 2004م. كما وحصل على العديد من الأوسمة الثقافيّة من مؤسّسات مختلفة.

إصدارات

أصدر ثمانية كتبٍ، منها النثر؛ من قصص، خواطر رواية، ومسرحية، وبين الشعر؛ من شعر عمودي، حر وشعر التفعيلة.

- "بحر النور" مجموعة قصصيّة صدرت سنة 1974م عن دار النهضة "الناصرة".
- "في القدس العارية" مجموعة شعريّة صدرت سنة 1979م عن دار ألا سوار "عكا ".
- "لن أقاتل اخوتي" مجموعة شعريّة صدرت سنة 1981م عن دار المشرق شفاعمرو.
- "إبراهيم بن أدهم" مسرحيّة صدرت سنة 1987م عن دار المشرق شفاعمرو.
- "رحلة إلى الأعماق" مجموعة قصصيّة صدرت عن دار المشرق 1989م شفاعمرو.
- "إنسان حمامة" مجموعة خواطر أدبيّة وفلسفيّة صدرت عن دار الحديث عسفيا سنة 1997م.
- "شلال شوق" مجموعة شعريّة صدرت عن دار "الكلمة" في دالية الكرمل شتاء 2007م.
- "العبوة النازفة" رواية صدرت عن دار – فضاءات- في عمان، أواخر سنة 2010م. وصدرت طبعة ثانية عن دار الحديث 2015م.

יעקב שחם

יעקב שחם נולד באלכסנדריה במצרים.

אביו היה פעיל ציוני ברח עם המשפחה לרומא בחסות ובעזרת השגרירות האיטלקית במצרים, בזכות היותה של המשפחה בעלת אזרחות איטלקית. מאיטליה יצאה המשפחה באונית מעפילים "אבצייה" והגיעה לחפה בחודש מאי 1949. שחם היה בן 3 באותה שנה.

את צעדיו הראשונים בעולם בתקשורת החל בשנות ה-70 בפרסום שפי ולאחר מכן בקבוצת ידיעות תקשורת. בשנת 1990 הקים את ידיעות חיפה שנחשב כיום לאחד העיתונים המקומיים המשפיעים והנקראים ביותר בישראל. חלקו של העיתון מוקדש לנושא התרבות והחברה וזאת בנוסף לעמודים האחרים, שמכוסים כולם ע"י יותר מ-20 עיתונאים וכתבים.

בתחילת שנות ה-2000 החל למלא תפקידים בכירים בעולם התקשורת במקביל להיותו עורך ראשי של עיתון "ידיעות חיפה". בין התפקידים:

- חבר מליאת רשות השידור
- יו"ר ועדת טלוויזיה של הערוץ הראשון, הוועדה הקובעת את לוח השידורים של הערוץ הראשון.
- יו"ר הוועדה למדרוג הבודקת ואחראית לנושאי הרייטינג בישראל.
- חבר מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה והרדיו.
- יו"ר ועדת הטלוויזיה של הרשות השנייה האחראית לשידורי ערוץ 2 וערוץ 10.
- יו"ר הוועדה למינוי דירקטורים בחברת החדשות של ערוץ 2 וערוץ 10.
- ותפקידים רבים נוספים.
- בכל התפקידים הטביע שחם חותמו על אותם גופים וזכה להוקרה רבה על פעילותו הייחודית, הוא נחשב לאחד מאנשי התקשורת הבולטים בישראל. לפני כשנתיים יצא לאור בהוצאת ידיעות ספרים/ספרי חמד, הספר "שחם וחברים", העוסק בסיפורם של שחם והתקשורת בחיפה מתחילת ועד לשנת 2013.

"فقد حرصت الكلّيّة العربيّة منذ نشأتها على تعزيز دور العلم والأدب والثقافة في خلق الأجيال وبناء الإنسان، فكان صرحها وما زال هو المجسّر المتين بين ألوان الطيف الواحد الذي يلقي بجماليّاته على الفضاء الذي يحلّ به. فلا عجب أن يكون أبناؤها قد تبوّأوا المناصب الرياديّة والقياديّة بفضل الشعلة التي حمّلتها إيّاهم. وقد تمثّل هذا الدور من خلال انصهار خرّيجيها في بوتقة المجتمع الإنسانيّ متّخذًا التعدّديّة واحترام الآخر رافدًا للإثراء والإغناء، متحرّرًا من عقدتي الاستعلاء والاستغناء."

المحامي زكي كمال – رئيس

המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה

الكلية الأكاديمية العربية للتربية في إسرائيل – حيفا
המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל-חיפה

עיצוב גרפי: שאדי טוביה